

educational and research
INSTITUTE
of finance, economy and management

Міністерство освіти і науки України
Навчально-науковий інститут фінансів, економіки та менеджменту Полтавського
національного технічного університету імені Юрія Кондратюка (Україна)
Батумський державний університет імені Шота Руставелі (Грузія)
Білостоцький технологічний університет (Польща)
Білоруський державний аграрний технічний університет (Білорусь)
Вроцлавська політехніка (Польща)
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)
Донецький національний університет імені Василя Стуса (Україна)
Національний економічний університет (Азербайджан)
Опольський політехнічний університет (Польща)
Сумський державний університет (Україна)
Університет ISMA (Латвія)
Університет Північ (Хорватія)
Університет національного та світового господарства (Болгарія)
Чернігівський національний технологічний університет (Україна)

ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК ДЕРЖАВИ ТА ЇЇ СОЦІАЛЬНА СТАБІЛЬНІСТЬ

Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції

15 травня 2019 року

Частина 1

**Полтава
2019**

УДК 330.5(477):339.92я43
Е 45

Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу Полтавського національного технічного університету імені Юрія Кондратюка заборонено

Редакційна колегія:

В.В. Гришко, д.е.н., професор;
В.П. Дубіщев, д.е.н., професор;
О.В. Коба, к.т.н., доцент;
О.В. Комеліна, д.е.н., професор;
Л.О. Птащенко, д.е.н., професор;
І.В. Черниш, д.е.н., доцент;
І.Б. Чичкало-Кондрацька, д.е.н., професор;
А.Д. Глушко, к.е.н., доцент.

Економічний розвиток держави та її соціальна стабільність: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції, 15 травня 2019 р. – Ч. 1. – Полтава: ФОП Пусан А.Ф., 2019. – 359 с.

У збірнику матеріалів науково-практичної конференції розглянуто теоретичні, методологічні й практичні аспекти забезпечення економічного розвитку держави та її соціальної стабільності. Розкрито особливості управління соціально-економічними процесами в умовах європейської інтеграції. Досліджено проблеми фінансової стабільності національної економіки та перспективи її забезпечення.

З'ясовано перспективи соціально-економічного розвитку України у контексті євроінтеграції. Висвітлено сучасний стан міжнародної економічної діяльності України.

Досліджено напрями удосконалення бухгалтерського обліку, аудиту, контролю й оподаткування суб'єктів господарювання, а також особливості сучасного управління бізнес-процесами.

Збірник розраховано на фахівців із фінансів, економіки та менеджменту, працівників органів державної влади й місцевого самоврядування, науковців, викладачів, аспірантів і студентів.

*Матеріали друкуються мовою оригіналів.
За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори*

© Полтавський національний технічний університет
імені Юрія Кондратюка

ISBN 978-966-97872-0-0

Литвиненко К.Ю., студентка; Чайкіна А.О., к.е.н., ст. викладач <i>Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка (м. Полтава, Україна)</i>	
ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПОТЕНЦІАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА	166
Марченко О.В., к.е.н., доцент; Голобородько О.П., к.е.н., доцент <i>Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка (м. Полтава, Україна)</i>	
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК СКЛАДОВОЇ ІННОВАЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ УКРАЇНИ	168
Маценко О.М., к.е.н., доцент; Торба І.В., Ігнатченко В.М., аспіранти <i>Сумський державний університет (м. Суми, Україна)</i>	
ПІДВИЩЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ РЕКЛЕЙМІНГУ СТІЧНИХ ВОД	169
Молнар А.І., студентка; Біловол Р.І., к.е.н., доцент <i>Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка (м. Полтава, Україна)</i>	
УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСТІЙКІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	171
Новікова І.В., студентка <i>Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка (м. Полтава, Україна)</i>	
ОСНОВНІ ЕТАПИ ПРОЦЕСУ ДИПЛОМНОГО ПРОЕКТУВАННЯ	173
Омельяненко М.О., Перетятко А.Л., магістранти <i>Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка (м. Полтава, Україна)</i>	
УПРАВЛІННЯ МАРКЕТИНГОМ ЯК СКЛАДОВА МЕНЕДЖМЕНТУ ПІДПРИЄМСТВА	175
Онiшко А.О., Мусієнко Ю.С., студентки; Христенко О.В., к.е.н., доцент <i>Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка (м. Полтава, Україна)</i>	
ОРГАНІЗАЦІЙНА КУЛЬТУРА ПІДПРИЄМСТВА ЯК ЧИННИК ПІДВИЩЕННЯ ЙОГО КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ	177
Панасенко Н.Л., к.е.н., доцент; Панасенко М.А., студент <i>Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка (м. Полтава, Україна)</i>	
УПРАВЛІННЯ СИСТЕМОЮ МОТИВАЦІЇ ПРАЦІ ПЕРСОНАЛУ ПІДПРИЄМСТВА	179
Панченко Ю.В., Міщенко А.Р., магістранти; Зернюк О.В., к.т.н., доцент <i>Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка (м. Полтава, Україна)</i>	
5D ВІМ – ТЕХНОЛОГІЯ РОЗВИТКУ УПРАВЛІННЯ В БУДІВЕЛЬНІЙ ІНДУСТРІЇ	181

структур та бізнес-середовища до наукових установ та їх можливостей, слабка потреба власників підприємств у вітчизняній науковій продукції.

Враховуючи той факт, що інноваційні досягнення є основним продуктом науково-технічної діяльності, повноцінне вирішення проблеми фінансування інноваційної діяльності здатне у стислі строки забезпечити необхідну динаміку розвитку науково-технологічного прогресу для потреб національної економіки.

Міжнародний досвід роботи технопарків, малих науково-впроваджувальних утворень та інших інноваційних структур підтверджує суттєві можливості прогресивних інноваційних структур у вирішенні проблем впровадження розробок у виробничу діяльність.

Основними тенденціями розвитку сучасних технологій на вітчизняних підприємствах є впровадження малостадійних процесів в технологічному циклі, мало- або безвідходних виробництв, комплексності механізації процесів, автоматизації процесів виготовлення продукції. Це дозволить витіснити з виробництва застарілі знаряддя праці та економічно невігідні технології. Натомість підприємствам доцільно впроваджувати нові прогресивні машини та устаткування, які розробляються під інноваційні технології.

Перспективи розвитку сучасного обладнання залежать від впровадження нових матеріалів, конструкцій, деталей. В цьому напрямку важливим є значне поліпшення їх характеристик, перехід до більш широкого використання корозійностійких металів, розширення номенклатури матеріалів з унікальними якостями.

Науково-технічна діяльність на сучасному етапі повинна бути спрямована на підвищення продуктивності праці, забезпечення безперервності, високої гнучкості та безпеки виробництва. Ручна праця при цьому замінюється машинною в процесі механізації та автоматизації виробничих процесів.

Перспективи розвитку науково-технічної діяльності повинні мати чіткі орієнтири, які окреслені в рамках інноваційної стратегії України. Вони ґрунтуються на забезпеченні нових інституційних перетворень та застосуванні економічних стимулів для підприємств, що впроваджують високоефективні технології, розвивають науковий потенціал, створюють умови для розвитку інноваційних структур, таких як: бізнес-інкубатори, інноваційні біржі, інноваційні центри, технопарки, технополіси.

Таким чином, підвищення науково-технічного потенціалу вітчизняних підприємств дозволить реалізувати інноваційну модель розвитку економіки України.

Список використаних джерел

1. Стратегія інноваційного розвитку України на 2010–2020 рр. в умовах глобалізаційних викликів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kno.rada.gov.ua/komosviti/control/uk/doccatalog/list?currDir=48718>.

2. Інноваційна Україна – 2020: Національна доповідь / За ред. В.М. Гейця та ін. – К.: НАН України, 2015. – 336 с.

3. Столбуненко Н.М., Прибок В.А. Інноваційно-інвестиційний розвиток України на сучасному етапі. Інноваційна економіка: теоретичні та практичні аспекти [Текст]: монографія. – Вип. 1. / За ред. Є.І. Масленнікова. – Херсон, 2016. – 854 с.

УДК 574.5:502.131.1

Маценко О.М., к.е.н., доцент; Торба І.В., Ігнатченко В.М., аспіранти
Сумський державний університет (м. Суми, Україна)

ПІДВИЩЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ РЕКЛЕЙМІНГУ СТІЧНИХ ВОД

Під реклеймінгом у літературі розуміють процес відновлення стічних вод з метою їх повторного використання [1]. Напрямки використання потенціалу очищених стічних вод у різних сферах показано у таблиці 1. У контексті «зеленої» економіки стічні води є широкодоступним і цінним ресурсом.

Напрями альтернативного використання очищених стічних вод

Сфера використання	Опис
Сільське господарство	Очищені або частково очищені стічні води використовують для зрошення. Так само використовують мінеральні добрива (азот і фосфор) для підтримки родючості землі
Енергетична сфера	Енергію можна отримувати у вигляді біогазу, опалення/охолодження, а також у вигляді електроенергії
Екосистема	Відбувається скорочення відбору прісної води, а також переробка і повторне використання поживних речовин
Промисловість	Постачання систем пожежогасіння, виробничих контурів, мийних систем. В багатьох випадках, коли на виробництві потрібні великі обсяги води, для цих цілей також цілком підходять очищені стічні води
Питна вода	У деяких країнах стічні води після очищення використовують як частину питної
Видобуток ресурсів	У результаті очищення стічних вод можливо отримувати наступні ресурси: біогаз, целюлоза, біопластик, альгінова кислота, фосфор.

Слід зауважити, що потенціал стічних вод у якості джерела таких ресурсів, як енергія і поживні речовини досі досконально не вивчено. Найчастіше, воду після використання вважають баластом, від якого необхідно позбутися. Результатом такого відношення є деградація водних екосистем, зростання числа захворювань, які передаються через воду із забруднених прісноводних джерел.

Потенціал відшкодування витрат від використання стічних вод збільшується із зростанням рівня очистки, що означає покращання якості води та/або здатності відновлювати додаткові ресурси. На рис. 1 показаний можливий механізм багаторазового використання стічних вод, який включає в себе можливість відновлювати додаткові ресурси поживні речовини. Покращання очищення стічних вод, збільшення повторного використання водних ресурсів і вилучення корисних побічних продуктів сприяє переходу до економіки з багатооборотним використанням продукції, допомагаючи зменшити відбір води і втрату ресурсів в рамках виробничих систем та економічної діяльності. У багатьох країнах світу дані технології приносять значну додаткову екологічну та економічну користь. Україну у даній сфері можна вважати державою, що тільки починає впроваджувати дані технології на своїй території. Так, об'єктів де виробляють енергію та біодобрива зі стічних вод досить мало, але слід відмітити про позитивну тенденцію їх відкриття на території України в останні роки.

Так у Львівській області запрацював один з перших в Україні біогазових заводів, який добуває газ з мулу стічних вод. У даний проект було інвестовано 31 млн євро. Кількість біогазу, що буде добуватися на даному заводі, зможе забезпечити повністю потреби «Львівводоканалу» в електроенергії для очисних споруд. Це близько 30% усіх потреб «Львівводоканалу» в електроенергії – а це економія приблизно 10 млн грн на місяць. Крім того, було запропоновано створити енергетичний центр на базі очисних споруд. На базі підприємства «Львівводоканалу» і «Львівтеплоенерго» реалізується збродження мулу твердих і органічних відходів, а далі підсушений мул, який залишається, можна спалювати і отримувати тепло. Додаткове тепло можна добувати із стічних вод тепловими насосами [2]. Це все в комплексі дозволить виробляти теплову енергію і гарячу воду низької собівартості.

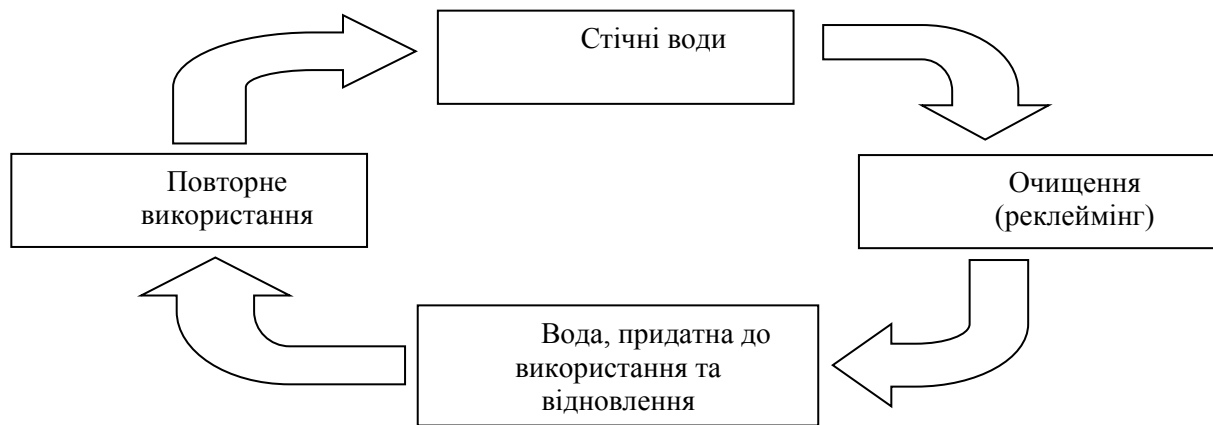

Рис. 1. Цикл багаторазового використання стічних вод

Спеціалісти «Полтававодоканалу» спільно з фахівцями гідроенергетики розробили проект зведення мікрогідроелектростанції на Супрунівській очисній каналізаційній станції. Завдяки особливостям рельєфу майданчика, на якому розташована станція, очищені стічні води, з напором у майже 40 метрів водяного стовпа, приводитимуть у рух гідротурбину. Вона, в свою чергу, обертатиме генератор, що виробляє електроенергію. За добу крізь гідротурбину пройдёт близько 40 тисяч м³ очищеної стічної води. Це, за розрахунками, дозволить отримувати до 3400 кВт електроенергії на добу. Встановлена потужність станції – 195 кВт [3].

Покращання очищення стічних вод, збільшення обсягів повторного використання водних ресурсів і вилучення корисних побічних продуктів сприяє переходу до економіки з багатооборотним використанням продукції, допомагаючи зменшити відбір води і втрату ресурсів в рамках виробничих систем та економічної діяльності.

Список використаних джерел

1. Маценко О. М. Реклеймінг водних ресурсів: соціально-економічні проблеми та перспективи / О. М. Маценко, Д. В. Горобченко, І. В. Торба, Я. С. Ковальов // Механізм регулювання економіки. – 2017. – № 4. – С. 39–47.
2. У Львові вироблятимуть біогаз із мулу стічних вод. Візуалізація: [Електронний ресурс] / Твоє місто – 2017. – Режим доступу: – http://tvoemisto.tv/news/lvivvodokanal_vyroblyatyme_biogaz_iz_mulu_stichnyh_vod_85375.html
3. На Супрунівській очисній станції «Полтававодоканалу» незабаром з'явиться мікрогідроелектростанція: [Електронний ресурс] / ЕнергоЛайф. інфо – 2017. – Режим доступу: – <http://energolife.info/ua/2017/Utilities/5105/%D0%>

УДК: 005.332.4 : 338.242.2

Молнар А.І., студентка; Біловол Р.І., к.е.н., доцент
 Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка
 (м. Полтава, Україна)

УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСТІЙКІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

На сучасному етапі економічного розвитку України проблема підвищення конкурентостійкості підприємств набуває все більшої актуальності. Для виживання та досягнення домінуючих позицій лідера на ринку підприємству необхідно вдосконалювати управління конкурентостійкістю підприємства, активно нарощувати конкурентні переваги, постійно досліджувати і аналізувати як внутрішнє, так і зовнішнє середовище підприємства, бути гнучким і швидко реагувати на всі зміни.

Поняття конкурентоспроможності досить багатогранне, оскільки може оцінювати конкурентостійкість економіки країни, регіону, галузі, підприємства та його продукції. Тобто дане поняття варто розглядати окремо як на макро, так і на мікро рівні.